

**PARTENERIATUL PENTRU GUVERNARE DESCHISĂ**

**PLANUL DE ACȚIUNI PENTRU GUVERNARE DESCHISĂ 2023-2025**

Iulie 2023

## CUPRINS

|                                                                                            |   |
|--------------------------------------------------------------------------------------------|---|
| CONTEXT .....                                                                              | 3 |
| ACTIVITĂȚI REALIZATE PENTRU CONSOLIDAREA GUVERNĂRII DESCHISE ÎN REPUBLICA MOLDOVA<br>..... | 4 |
| PROCESUL DE ELABORARE A PLANULUI NAȚIONAL DE ACȚIUNE 2023-2025.....                        | 6 |
| DOMENIILE VIZATE DE ANGAJAMENTE.....                                                       | 7 |

## CONTEXT

Guvernarea deschisă reprezintă cheia menținerii unei democrații funcționale într-o societate modernă și incluzivă. Guvernul Republicii Moldova a elaborat cel de-al 5-lea Plan Național de Acțiune (PNA), de când a aderat, în anul 2012, la inițiativa internațională Open Government Partnership – OGP (Parteneriatul pentru Guvernare Deschisă)<sup>1</sup>. Republica Moldova își reafirmă astfel determinarea în a promova, susține și dezvolta politici specifice unei guvernări deschise, în care transparența, asigurarea accesului la informații, integritatea și anticorupția, bugetele deschise, dezvoltarea competențelor și capacităților funcționarilor publici, precum și participarea civică reprezintă valori indispensabile în elaborarea politicilor guvernului care vor contribui la realizarea parcursului european conform așteptărilor cetățenilor.

Republica Moldova este de peste zece ani membru al Parteneriatului pentru Guvernare Deschisă, realizând în această perioadă, cu dinamică diferită, patru planuri de acțiuni. Pentru obținerea unor rezultate mai eficiente decât cele anterioare, Guvernul a pus accent pe procesul de co-creare al noului Plan de acțiuni, atragerea societății civile în acest proces, luarea în considerare a unei părți importante din propunerile formulate. Pentru asigurarea transparenței acțiunilor și activității Comitetului de Coordonare pentru Guvernare Deschisă, format din reprezentanți ai autorităților publice și societății civile, sinteza recomandărilor parvenite a fost publicată inclusive pe pagina dedicată activității Comitetului.

Acțiunile aferente Parteneriatului pentru Guvernare Deschisă sunt întemeiate pornind de la direcțiile de dezvoltare ale țării și care adaptează prioritățile, obiectivele, indicatorii și țintele angajamentelor internaționale asumate de către Republica Moldova la contextul național, precum Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, Conceptul Strategiei de transformare digitală a Republicii Moldova pentru anii 2023–2030, Strategia națională anticorupție etc.

Formatul noului Plan de Acțiuni pentru Guvernare Deschisă 2023-2025 a fost modificat și aprobat de către Comitetul de Coordonare pentru Guvernare Deschisă. Acest format tinde să respecte valorile OGP descrise în Declarația de Guvernare Deschisă, semnată de toate țările participante OGP, dar și păstrarea unei coerențe privind implementarea angajamentelor asumate, respectiv evaluarea indicatorilor de rezultat.

Astfel, în procesul de elaborare a noului PNA 2023-2025 au fost respectate Standardele de Participare și de Co-creare care susțin participarea și co-crearea cu societatea civilă pe parcursul întregului ciclu de elaborare a Planului, fiind valorificate lecțiile învățate din implementarea planurilor de acțiune anterioare, acestea fiind completate de recomandările prezentate în Raportul de privind Elaborarea Planului de Acțiune 2019-2020<sup>2</sup>.

---

<sup>1</sup><https://sites.google.com/view/moldovaopengovernmentforum/date-generale?authuser=0> .

<sup>2</sup> [https://www.opengovpartnership.org/wp-content/uploads/2020/05/Moldova\\_Design\\_Report\\_2019-2020\\_ROM\\_for-public-comment.pdf](https://www.opengovpartnership.org/wp-content/uploads/2020/05/Moldova_Design_Report_2019-2020_ROM_for-public-comment.pdf)

## ACTIVITĂȚI REALIZATE PENTRU CONSOLIDAREA GUVERNĂRII DESCHISE ÎN REPUBLICA MOLDOVA

Cancelaria de Stat, conform domeniilor de competență atribuite de Guvern, este autoritatea responsabilă de coordonarea procesului OGP în Moldova.

Pentru a consolida guvernarea deschisă în Republica Moldova, Cancelaria de Stat a asigurat un proces permanent de consultare cu membrii societății civile și a relansat activitatea Comitetului de coordonare pentru guvernare deschisă, creat inițial în data de 13 aprilie 2018 și care, fiind un for al părților interesate pe tematicile OGP, servește drept platformă permanentă de dialog, între autoritățile publice și societatea civilă, pe subiectele guvernării deschise. Relansarea activității Comitetului demonstrează un angajament ferm din partea guvernului de a implica societatea civilă în realizarea reformelor de pe agenda de guvernare deschisă și continuarea implementării agajamentelor asumate, dar și identificarea unor angajamente noi în conformitate cu agenda guvernamentală.

Astfel, în temeiul prevederilor Ordinului Secretarului general al Guvernului nr. 53 din 27 aprilie 2023<sup>3</sup> cu privire la instituirea Comitetului de coordonare pentru guvernare deschisă, a fost constituit Comitetul într-o formula nouă, format din 10 membri, și investit cu funcții mai largi și mai diversificate decât Comitetul precedent.

La 4 mai 2023, Cancelaria de Stat, în cadrul unui eveniment cu participarea reprezentanților autorităților administrației publice, societății civile și ai partenerilor de dezvoltare ai țării, a relansat activitatea Comitetului de coordonare pentru Guvernare Deschisă și a anunțat inițierea procesului de co-creare a celui de al 5-lea plan de acțiuni pentru guvernare deschisă.

În cadrul evenimentului, reprezentanții Parteneriatului pentru Guvernare Deschisă, Anastasiya Kozlovtsseva și Veronica Crețu, au readus în atenția celor prezenți viziunea și misiunea OGP, principiile guvernării deschise, experiența de co-creare a planurilor pentru guvernare deschisă precedente, de monitorizare și de evaluare a implementării acestora.

La prima ședință a Comitetului, din 18 mai 2023, membrii acestuia au aprobat un șir de decizii de ordin organizatoric, precum Regulamentul Comitetului și componența nominală a membrilor și membrilor supleanți.<sup>4</sup>

Astfel, CCDG este o structură consultativă, fără personalitate juridică, are rolul de a coordona implementarea acțiunilor ce vizează realizarea Parteneriatului pentru Guvernare Deschisă în Republica Moldova. În atribuțiile Comitetului intră coordonarea procesului de elaborare a planului de acțiuni pentru guvernare deschisă, monitorizarea implementării și evaluării acestuia. Comitetul este constituit conform standardelor de participare ale Parteneriatului pentru Guvernare Deschisă și include un număr egal de reprezentanți ai autorităților administrației publice și ai societății civile.

---

<sup>3</sup> [https://cancelaria.gov.md/sites/default/files/ordin\\_privind\\_instituirea\\_comitetului\\_cgd.pdf](https://cancelaria.gov.md/sites/default/files/ordin_privind_instituirea_comitetului_cgd.pdf)

<sup>4</sup> <https://cancelaria.gov.md/sites/default/files/componenta.pdf>  
[https://cancelaria.gov.md/sites/default/files/regulamentul\\_comitetului\\_de\\_cordonare\\_pentru\\_guvernare\\_deschisa.pdf](https://cancelaria.gov.md/sites/default/files/regulamentul_comitetului_de_cordonare_pentru_guvernare_deschisa.pdf)

Prin urmare, din componența Comitetului fac parte 10 membri de bază și 10 supleanți, din cadrul autorităților administrației publice și organizațiilor societății civile incluse în componența de bază. Autoritățile/instituțiile publice centrale, reprezentate în Comitet sunt: Cancelaria de Stat, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerul Justiției, Ministerul Finanțelor și Agenția de Guvernare Electronică. Reprezentarea autorităților/instituțiilor publice este asigurată la nivel de secretar de stat/conducător. Din partea societății civile sunt cinci reprezentanți inclusiv 1 membru din componența anterioară a Comitetului, 1 membru desemnat de către Congresul Autorităților Locale din Moldova.

Pentru mandatul 2023 - 2025, membri din partea organizațiilor societății civile, au fost selectați cu suportul Platformei Naționale Forumul Societății Civile din Parteneriatul Estic, conform următoarelor criterii:

- a) experiență demonstrată în implementarea de proiecte, inițiative din domeniul guvernării deschise precum și experiență în promovarea principiilor și valorilor unei guvernări deschise;
- b) capacitate demonstrată de a colecta și de a reprezenta interesele comunității societății civile în contextul colaborării cu autoritățile administrației publice sau în alte forumuri;
- c) experiență demonstrată în colaborarea cu autoritățile administrației publice;
- d) recunoaștere evidentă ca actor relevant în cadrul societății civile, la nivel național sau local;
- e) cunoașterea foarte bună a limbii engleze, vorbit și scris, pentru a putea participa în activitățile regionale și globale ale Parteneriatului pentru schimb de experiență, practici și reprezentare;
- f) să nu practice și să nu promoveze discurs instigator la ură.

Co-președinte al Comitetului, din partea autorităților publice centrale a fost desemnat dl Adrian Băluțel, Secretar de stat al Cancelariei de Stat. Co-președinte al Comitetului, din partea societății civile, a fost desemnată dna Diana Enachi, coordonator proiect al Institutului pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale (IDIS) „Viitorul”, în conformitate cu Hotărârea nr. 1 din 18 mai 2023 a Comitetului de coordonare pentru guvernare deschisă.

În linia respectării principiului de implementare a angajamentelor OGP prin intermediul unui cadru instituțional solid, Comitetul Coordonare pentru Guvernare Deschisă are rolul de a formula observații privind angajamentele propuse de reprezentanții administrației publice și de către societatea civilă; de a intermedia dialogul între ministerele și/sau agențiile guvernamentale responsabile cu implementarea angajamentelor propuse și reprezentanții societății civile, ai mediului de afaceri sau ai mediului academic, precum și alți actori interesați, cu scopul facilitării unui proces real de co-creare a Planului; de a aviza versiunea finală a Planului în vederea aprobării de Guvern. Comitetul va contribui la coordonarea implementării acțiunilor vizând Parteneriatul pentru Guvernare Deschisă în Republica Moldova prin activități precum: formularea de propuneri pentru îmbunătățirea modului de implementare a Planului de acțiuni pentru guvernare deschisă, identificarea blocajelor apărute în implementare și propunerea unor soluții pentru rezolvarea acestor, atragerea de asistență tehnică și resurse pentru implementarea angajamentelor din Plan. De asemenea, Comitetul va contribui la activitatea de monitorizare și evaluare a implementării angajamentelor din Planul de acțiuni pentru Guvernare deschisă 2023-2025.

Direcția drepturile omului și cooperare cu societatea civilă din cadrul Cancelariei de Stat, în calitate de Secretariat al Comitetului de Coordonare pentru Guvernare Deschisă, asistă Comitetul în coordonarea activităților OGP și în cele de elaborare și monitorizare a implementării planurilor de acțiune OGP. Secretarul Comitetului se desemnează din cadrul subdiviziunii menționate.

În acest proces de relansare al activității Comitetului de coordonare, Cancelaria de Stat a solicitat ministerelor desemnarea, sau, după caz, reconfirmarea desemnării unui responsabil la nivel de Secretar de stat sau Director General drept membru de bază în cadrul Comitetului. Pentru un proces calitativ al lucrărilor Comitetului, s-a decis ca în lipsa membrilor de bază ai Comitetului, la ședințele acestuia vor participa membrii supleanți desemnați, cu drept de vot. Membrii supleanți sunt desemnați din cadrul autorităților/instituțiilor/asociațiilor din care fac parte membrii de bază.

În procesul de co-creare a Planului de guvernare deschisă au avut loc \_\_\_\_ ședințe ale Comitetului de coordonare pentru guvernare deschisă.

Conform recomandărilor Mecanismului Independent de Raportare al OGP, Secretariatul a creat depozitarul unic al informațiilor privind Parteneriatul pentru Guvernare Deschisă în Moldova, prin modificarea și completarea paginii web oficiale a Cancelariei de Stat la capitolul Domenii de competență: Guvernare Deschisă. Toată informația disponibilă a fost structurată cronologic și completată corespunzător, fiind ușor accesibilă. Pe pagina de start a fost plasat banner-ul OGP Moldova, care, fiind accesat, redirecționează spre depozitarul unic menționat.<sup>5</sup>

## **PROCESUL DE ELABORARE A PLANULUI NAȚIONAL DE ACȚIUNE 2023-2025**

Draft-ul Planului Național de Acțiune 2023-2025 a fost elaborat pe baza propunerilor administrației publice centrale (ministere și agenții subordonate ministerelor) și ale societății civile din perioada 25 mai 2023 - .

Întregul proces de formulare, elaborare, consultare și asumare a angajamentelor a inclus un set complex de dezbateri și consultări, prin cooptarea partenerilor interesați, inițiate la nivelul Cancelariei de Stat, în vederea identificării priorităților și liniilor de acțiune care au putut genera angajamente ambițioase și pe deplin realizabile, pornind de la priorități stringente din societate, și agenda de integrare europeană.

Pentru organizarea și desfășurarea procesului de co-creare a Planului de acțiuni în termeni bine stabiliți, la ședința Comitetului de coordonare din data de 18 mai 2023 a fost aprobat Calendarul (Foaia de parcurs) a procesului de elaborare al Planului de acțiuni pentru Guvernare deschisă.<sup>6</sup>

Pornind de la concluziile rapoartelor pentru implementarea planurilor anterioare (de autoevaluare și evaluare alternativă), consultările la etapa de relansare a activității Comitetului, precum și având în vedere ultimele evoluții pe plan național și regional, dar și tendințele la nivel de OGP global, au

---

<sup>5</sup> <https://cancelaria.gov.md/ro/apc/guvernare-deschisa>

<sup>6</sup> [https://cancelaria.gov.md/sites/default/files/hcgd\\_nr.1\\_18.05.2023\\_scan.pdf](https://cancelaria.gov.md/sites/default/files/hcgd_nr.1_18.05.2023_scan.pdf)

fost identificate câteva domenii prioritare drept potențiale angajamente naționale pentru următorii ani, ce au fost discutate ca linie de start pentru inițierea procesului de co-creare a Planului de acțiuni pentru Guvernare deschisă: Integritate și anticorupție, bugete deschise, modernizarea serviciilor publice, date deschise, tehnici și instrumente digitale în sectorul public, acces la informații, spațiu civic, achiziții publice transparente.

Un prim pas spre elaborarea Planului de acțiuni, Direcția drepturile omului și cooperare cu societatea civilă, ce asigură Secretariatul Comitetului de coordonare a elaborat Chestionarul de inițiere a elaborării Planului de acțiuni pentru guvernare deschisă 2023-2025 pentru scanarea și identificarea de către autoritățile administrației publice și reprezentanții societății civile a eventualelor idei și priorități cu potențial de propunere a unor variante provizorii de angajamente și acțiuni pentru implementarea acestora. Chestionarul a fost plasat pe portalul de consultare publică guvernamental particip.gov.md<sup>7</sup>, transmis autorităților publice centrale, locale, autorităților autonome, platformelor reprezentative ale organizațiilor societății civile, precum și nemijlocit organizațiilor societății civile. Astfel, Chestionarul a reprezentat o primă etapă de consultare a procesului de co-creare a Planului. La acest exercițiu au participat circa 70 de respondenți.

La ședința din 10 iulie 2023 a Comitetului de coordonare, după finisarea primului proces de consultare prin completarea Chestionarului, Secretariatul Comitetului a prezentat rezultatele sintetizate ale Chestionarului cu problemele și propunerile parvenite de la respondenți.<sup>8</sup> Ca urmare a acestora, s-a decis asupra domeniilor de angajamente selectate pentru includerea în Planul de acțiuni pentru Guvernare deschisă pentru anii 2023-2025. Astfel, conform deciziei membrii Comitetului au discutat și au aprobat 5 domenii prioritare de angajamente ce vor fi incluse în cel de-al 5-lea Plan de acțiuni pentru Guvernare Deschisă, pentru anii 2023-2025: acces la informații și date deschise; integritate și anticorupție; dezvoltarea capacităților și competențelor; bugete deschise și achiziții publice. La fel, a fost agreat modelul de descriere a angajamentelor în Planul de acțiuni pentru Guvernare deschisă.

Cancelaria de Stat a inițiat și organizat în perioada iulie-august **XX întâlniri** cu reprezentanții societății civile și instituțiilor pentru prioritizarea și îmbunătățirea propunerilor de angajamente. Ulterior, au avut loc ședințe de lucru ale Comitetului de coordonare care în conformitate cu cerințele OGP, la această etapă a inclus analiza propunerilor primite, definirea problemelor, lucrul la soluții și redactarea angajamentelor. Angajamentele rezultate în urma acestor întâlniri comune au fost publicate și supuse unor noi sesiuni de consultare publică, orientate asupra variantelor consolidate ale angajamentelor din Planul de Acțiuni pentru Guvernare deschisă 2023-2025.

Astfel, Draftul Planului de acțiuni a fost consultat în câteva etape, înainte de aprobarea lui în versiune finală, prin emiterea **Dispoziției Guvernului nr.XXX din XXXXX**. Versiunea finală a fost publicată pe site-ul Cancelariei de Stat la secțiunea dedicată OGP.

---

<sup>7</sup> <https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-de-initiere-a-procesului-de-elaborare-a-planului-de-actiuni-pentru-o-guvernare-deschisa-pentru-anii-2023-2025/10553>

<sup>8</sup> [https://cancelaria.gov.md/sites/default/files/propuneri\\_parvenite\\_chestionar.pdf](https://cancelaria.gov.md/sites/default/files/propuneri_parvenite_chestionar.pdf)

## **DOMENIILE VIZATE DE ANGAJAMENTE**

Planul de Acțiune pentru Guvernare deschisă 2023-2025 pentru implementarea Parteneriatului pentru Guvernare Deschisă urmărește dezvoltarea unor noi angajamente ambițioase în domenii precum:

- Acces la informații și date deschise;
- Integritate și Anticorupție;
- Dezvoltarea capacităților și competențelor;
- Bugete deschise;
- Achiziții publice.

| Domeniul angajamentului <b>Acces la informații</b>                                                                             |                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Denumirea angajamentului <b>Punerea în aplicare a Legii nr. 148/2023 cu privire la accesul la informații de interes public</b> |                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Durata angajamentului: <b>2023-2025</b>                                                                                        |                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Instituția responsabilă                                                                                                        |                    | <b>Cancelaria de Stat și Ministerul Justiției</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Parteneri                                                                                                                      | Autorități publice | APC, APL                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|                                                                                                                                | Societate civilă   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Descrierea problemei                                                                                                           |                    | <p><i>Raportul Transparency International</i> asupra implementării Planului de acțiuni pentru guvernare deschisă 2018-2020 a elucidat un șir de constrângeri și deficiențe privind accesul la informațiile de interes public la nivel de autorități publice centrale și locale, întreprinderi administrate de stat etc.</p> <p><i>În context au fost propuse unele Recomandări pentru următorul Plan de acțiuni pentru Guvernare Deschisă:</i></p> <p>Asigurarea respectării de către APC a cerințelor referitoare la paginile web, în special elaborarea/actualizarea regulamentelor interne privind plasarea informațiilor pe paginile web; inserarea pe paginile web a informațiilor obligatorii; asigurării vizibilității rubricilor destinate depunerii petițiilor și primirii cetățenilor în audiență.</p> <p>Prevenirea secretizării informațiilor cu caracter public în actele normative emise de APL, inclusiv prin instruirea aleșilor locali și angajaților APL la subiecte ce țin de accesul la informații și transparența decizională, supravegherea de către OT ale CS a eventualelor abateri.</p> <p>Asigurarea respectării de către întreprinderile administrate de stat a cerințelor de dezvoltare a informațiilor: dezvoltarea paginilor web ale întreprinderilor, cu includerea unei rubrici vizibile Dezvăluirea informației; transparentizarea activității Consiliilor de administrație; plasarea de către fondatori, pe paginile lor web, a informațiilor obligatorii privind activitatea întreprinderilor administrate.</p> <p>Includerea în PAGD a unor angajamente noi, relevante domeniului, spre ex., extinderea Guvernării deschise la nivel local.</p> <p><i>În condițiile adoptării Legii nr. 148/2023 cu privire la accesul la informații de interes public, a fost decis ca unul dintre angajamentele PAGD 2023-2025 să fie axat pe implementarea prevederilor Legii.</i></p> |

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p><b>Legea reglementează:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>a) modalitatea de exercitare și apărare a dreptului de acces la informațiile de interes public;</li> <li>b) obligațiile furnizorilor de informații în asigurarea accesului la informațiile de interes public;</li> <li>c) răspunderea juridică pentru încălcarea prevederilor privind accesul la informațiile de interes public;</li> <li>d) mecanismul de monitorizare și control al implementării legii.</li> </ul> <p><b>Furnizorii de informații sunt:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>a) autoritățile publice;</li> <li>b) instituțiile publice;</li> <li>c) întreprinderile de stat și întreprinderile municipale;</li> <li>d) persoanele juridice de drept privat controlate de furnizorii de informații prevăzuți la lit. a)–c), în conformitate cu art. 203 alin. (3)–(7) din Codul civil nr. 1107/2002;</li> <li>e) persoanele juridice de drept privat care prestează servicii publice, servicii publice de gospodărie comunală sau servicii de decontare;</li> <li>f) întreprinderile energetice care desfășoară activități în domeniul gazelor naturale, al energiei electrice sau al energiei termice;</li> <li>g) asociațiile profesionale și organele de autoadministrare, constituite prin lege, ale profesiilor din sectorul justiției;</li> <li>h) partidele politice.</li> </ul> <p><b>Obligații ale furnizorilor de informații:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>a) Transparența proactivă;</li> <li>b) Comunicarea informațiilor de interes public la cerere</li> </ul> <p><b>Furnizorii de informații sunt obligați să primească cererile înaintate conform art. 14 alin. (1) lit. a) și b) și să le înregistreze cel târziu în următoarea zi lucrătoare.</b></p> <p>Primirea sau înregistrarea cererii nu poate fi refuzată.</p> <p>Furnizorii de informații prevăzuți la art. 5 lit. a)–c) înregistrează cererile și în registrul cererilor de comunicare a informațiilor de interes public, conform modelului și în modul stabilite de Guvern.</p> <p><b>Monitorizarea și controlul implementării prezentei legi sunt exercitate de către:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>a) Avocatul Poporului;</li> <li>b) Cancelaria de Stat;</li> <li>c) alte autorități publice.</li> </ul> |
|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                 |                           |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|---------------------------|
| Descrierea angajamentului:                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                 |                           |
| a) ce presupune angajamentul                                                                                                                                                                                                 | Asigurarea modului de exercitare și apărare a dreptului de acces la informațiile de interes public. Stabilirea mecanismului național de monitorizare și evaluare a asigurării dreptului de acces la informațiile de interes public.                                                                                                                                                                                                                 |                 |                           |
| b) care sunt rezultatele urmărite                                                                                                                                                                                            | Paginile web oficiale ale autorităților publice de nivel central și local ajustate conform cerințelor de transparență proactivă a informațiilor de interes public. Înregistrarea cererilor de comunicare a informațiilor de interes public în registrul distinct, conform modului și modelului stabilit de Guvern. Sporirea responsabilității autorităților publice centrale și locale în procesul de asigurare a dreptului de acces la informații. |                 |                           |
| c) obiectivul major                                                                                                                                                                                                          | Asigurarea dreptului de acces la informațiile de interes public.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                 |                           |
| Activități măsurabile                                                                                                                                                                                                        | Responsabil AP/Partener                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Durata acțiunii | Costul acțiunii (mii lei) |
| 1. Publicarea informațiilor de interes public pe paginile web oficiale ale autorităților publice (Art.10, alin. 1)):                                                                                                         | APC                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | 2024            |                           |
| (i) Aprobarea HG privind paginile oficiale ale autorităților publice în rețeaua Internet, în conformitate cu prevederile Legii nr. 148/2023                                                                                  | MDED, CS, AGE                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | 2023            |                           |
| (ii) Monitorizarea implementării de către autoritățile publice a prevederilor HG privind paginile oficiale ale autorităților publice în rețeaua Internet                                                                     | CS                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | 2023-2025       |                           |
| (iii) Acordarea suportului în asigurarea respectării de către autoritățile publice (centrale și locale și cele din subordinea lor) a prevederilor HG privind paginile oficiale ale autorităților publice în rețeaua Internet | AGE                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | 2023-2025       |                           |
| (iv) Crearea bazei de date a furnizorilor de informații de interes public                                                                                                                                                    | CS                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | 2023            |                           |
| 2. Elaborarea modelului registrului cererilor de comunicare a informațiilor de interes public.                                                                                                                               | MJ                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | 2023            |                           |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                 |           |  |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|-----------|--|
| 3. Stabilirea modului de înregistrare a cererilor de comunicare a informațiilor de interes public.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | MJ                              | 2023      |  |
| 4. Elaborarea și publicarea de către Cancelaria de Stat, pe pagina sa web oficială, a raportului privind examinarea și soluționarea cererilor de comunicare a informațiilor de interes public de către autoritățile publice.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | CS                              | 2025      |  |
| 5. Dezvoltarea capacităților de monitorizare și raportare, conform cerințelor stabilite de Cancelaria de Stat, a următoarelor autorități:<br>a) Parlamentul;<br>b) Aparatul Președintelui Republicii Moldova;<br>c) Ministerele;<br>d) instituțiile publice din subordinea Guvernului;<br>e) autoritățile administrației publice centrale de specialitate;<br>f) autoritățile publice autonome;<br>g) autoritățile unităților teritoriale autonome cu statut juridic special;<br>h) autoritățile administrației publice locale;<br>i) Consiliul Superior al Magistraturii, Consiliul Superior al Procurorilor, instanțele de judecată și procuraturile;<br>j) Curtea Constituțională. | CS, APC                         | 2025      |  |
| 6. Instruirea funcționarilor responsabili de asigurarea accesului la informații din cadrul autorităților centrale și locale privind aplicarea noilor norme de acces la informații de interes public (includerea cursului în comanda de stat)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | IAP/OSC/Parteneri de dezvoltare | 2023-2025 |  |
| 7. Elaborarea cursului de instruire online a funcționarilor publici cu subiectul „Asigurarea accesului la informații de interes public” (ajustat la prevederile noii legi) și plasarea acestuia pe platforma MLearn                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | IAP                             | 2023-2024 |  |
| 8. Dezvoltarea mecanismului de solicitare și recepționare a                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | CS                              | 2023-2024 |  |

|                                                                                                                                                                                                      |                                 |           |  |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|-----------|--|
| informațiilor necesare pentru elaborarea Raportului anual, de la autoritățile pasibile raportării.                                                                                                   |                                 |           |  |
| 9. Evaluarea oportunității creării unui SIA Registru al cererilor de acces la informații pentru toate autoritățile pasibile raportării.                                                              | CS, AGE                         | 2023-2024 |  |
| 10. Elaborarea și prezentarea Parlamentului a propunerilor pentru aducerea legislației în concordanță cu prevederile legii nr. 148/2023                                                              | MJ                              | 2023      |  |
| 11. Campanie de sensibilizare, la nivel local, pentru cetățeni, de informare despre drepturile lor privind accesul la informații, responsabilitățile și importanța implicării active la nivel local. | CALM/CS/Parteneri de dezvoltare |           |  |
| Alte informații relevante                                                                                                                                                                            |                                 |           |  |
| Bugetul angajamentului, pe surse de finanțare identificate                                                                                                                                           |                                 |           |  |

| Domeniul angajamentului <b>Instituții guvernamentale deschise</b>                                                     |                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Denumirea angajamentului <b>Perfecționarea mecanismelor de asigurare a transparenței, participării și consultării</b> |                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Durata angajamentului: <b>2023-2025</b>                                                                               |                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Instituția responsabilă                                                                                               |                    | <b>Cancelaria de Stat</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Parteneri                                                                                                             | Autorități publice | APC, APL                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|                                                                                                                       | Societate civilă   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Descrierea problemei                                                                                                  |                    | <p>Conform Raportului privind asigurarea transparenței procesului decizional în cadrul APC, pentru anul 2022, întru respectarea rigorilor privind transparența decizională, au fost publicate 579 de anunțuri privind inițierea elaborării deciziei, 2 anunțuri privind retragerea proiectelor din procesul de elaborare, 566 de anunțuri privind organizarea consultărilor publice. La 339 de proiecte au fost înregistrate intervenții cu obiecții și propuneri, 460 de proiecte de decizii au fost adoptate. Rata publicării anunțurilor de inițiere a elaborării deciziilor față de deciziile adoptate a constituit 80%. Tot în jur de 80% se situează și rata desfășurării consultărilor publice pentru proiectele inițiate. Urmare a desfășurării consultărilor publice, autoritățile au publicat rezultatele acestora la nivel de 59%.</p> <p>Raportarea numărului consultărilor publice pentru care au fost publicate anumite rezultate la numărul de decizii adoptate, reflectă o rată medie de 74% (deși pentru unele acte au avut loc consultări publice repetate, iar pentru unele nu au fost desfășurate nici o consultare).</p> <p>Pe parcursul anului 2022, autoritățile din subordinea Guvernului au recepționat circa 2054 recomandări asupra proiectelor de acte normative elaborate.</p> <p>Rata medie a examinării și acceptării propunerilor parvenite în cadrul consultărilor publice a constituit în anul de referință 57,1%.</p> <p>În perioada de raportare, proiectele de Hotărâri ale Guvernului au fost consultate public la nivel de 78%, proiectele de legi – 72% și proiectele decretelor Președintelui RM – 50%.</p> <p>Pe parcursul anului 2022 au fost organizate în jur de 335 de dezbateri publice, cu participarea a circa 1167 actori interesați, și circa 968 de participanți s-au întrunit în 146 grupuri de lucru.</p> <p>Alte probleme ce țin de transparența în procesul decizional au fost menționate în raportul Transparency International privind implementarea Planului de acțiuni pentru guvernare deschisă (PAGD) pentru 2019-2020:</p> |

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>Puține entități dispun de programe anuale de elaborare a proiectelor de decizii, o problemă este indisponibilitatea rezultatelor consultării publice (inclusiv a proceselor-verbale ale întrunirilor publice consultative, sintezei recomandărilor), tuturor entităților este de reproșat nerespectarea termenelor de publicare a rapoartelor privind transparența decizională.</p> <p>O parte din proiectele de acte normative cu impact major asupra interesului public n-au fost consultate și dezbătute cu publicul, n-au trecut expertiza anticorupție a CNA, fiind adoptate în regim alert de către guvernanți. Sunt de remarcat, în special: Legea bugetului pentru a. 2021, modificarea cadrului de activitate a ANI; abrogarea „Legii miliardului”; modificarea Legii privind sistemul public de pensii ș.a. Reprezentanții societății civile au condamnat degradarea calității actului de guvernare, atrăgând atenția asupra faptului că legile în cauză compromit lupta cu corupția, subminează bugetul public, pun în pericol relația cu partenerii de dezvoltare și riscă să destabilizeze situația macrofinanciară din țară.<sup>16</sup></p> <p>Problemele identificate necesită a fi eliminate prin intervenții coordonate pe următoarele dimensiuni:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- evaluarea cadrului normativ și a instrumentelor existente de participare a societății civile la procesul decizional al autorităților de diferit nivel;</li> <li>- asigurarea activității platformelor consultative permanente ale APC prin care se va realiza dialogul dintre instituțiile publice și societatea civilă și participare a cetățenilor în actul de guvernare;</li> <li>- asigurarea examinării opiniilor societății civile la proiectele de decizii și publicarea rezultatelor consultărilor;</li> <li>- respectarea de către autorități a tuturor etapelor de transparență în procesul decizional .</li> </ul> <p>Recomandări TI:</p> <p>Dezvoltarea, pe paginile web ale autorităților, a compartimentelor dedicate transparenței decizionale cu informațiile prescrise de lege, în speță publicarea proiectelor actelor normative și rezultatelor consultărilor publice (proceselor-verbale ale întrunirilor publice, sintezei recomandărilor); elaborarea și publicarea în termen a rapoartelor privind transparența procesului decizional.</p> |
|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                 |                           |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|---------------------------|
|                                                                                                                                | Includerea în PAGD a unor angajamente noi, relevante domeniului, spre ex., extinderea Guvernării deschise la nivel local.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                 |                           |
| Descrierea angajamentului:                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                 |                           |
| a) ce presupune angajamentul                                                                                                   | Realizarea unui complex de acțiuni, de la evaluarea necesităților la monitorizarea implementării celor mai bune și eficiente mecanisme, procedee și practici de asigurare a transparenței în procesul decizional.<br>Asigurarea funcționării eficiente a Platformelor consultative permanente din cadrul autorităților publice centrale de specialitate, conform HG nr. 435/2023                                                                                                                                                                                                      |                 |                           |
| b) care sunt rezultatele urmărite                                                                                              | Rata publicării anunțurilor de inițiere a actelor normative – 90%<br>Rata de consultare publică a proiectelor actelor normative – 90%<br>Publicarea rezultatelor consultărilor publice (sinteza propunerilor și obiecțiilor la proiectul de decizie) – 100%<br>Ponderea comentariilor și propunerilor recepționate prin intermediul portalului particip.gov.md în numărul total de accesări – 20% (de la 0,7% actualmente)<br>Rata de răspuns la comentariile de pe particip.gov.md – nu mai puțin de 90%.<br>Funcționarea platformelor consultative permanente în toate ministerele. |                 |                           |
| c) obiectivul major                                                                                                            | Asigurarea, la toate etapele procesului decizional, a informării societății, a dialogului cu reprezentanții acesteia, a participării largi a părților interesate, precum și a responsabilității și încrederii reciproce în acest parteneriat.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                 |                           |
| Activități măsurabile                                                                                                          | Responsabil AP/Partener                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Durata acțiunii | Costul acțiunii (mii lei) |
| 1. Efectuarea studiului de evaluare a cadrului normativ privind transparența în procesul decizional                            | CS/Partener dezvoltare                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | de Mai 2024     | 200                       |
| 2. Evaluarea eficienței soluțiilor digitale existente, a instrumentelor, mecanismelor și a platformelor de consultare publică. | CS/Partener dezvoltare                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | de Mai 2024     | 300                       |
| 3. Modificarea cadrului normativ existent privind transparența în procesul decizional, urmare a evaluărilor efectuate          | CS/MJ                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Septembrie 2025 |                           |
| 4. Activități de promovare și sporire a atractivității și nivelului de utilizare de către APC și societatea civilă a           | CS/Partener dezvoltare                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | de              |                           |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                            |                |     |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------|----------------|-----|
| platformei on-line de consultare publică particip.gov.md.                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                            |                |     |
| 5. Dezvoltarea funcționalului platformei on-line de consultare publică particip.gov.md, conform necesităților identificate (asigurarea integrării tuturor etapelor de legiferare a actelor, precum și a aspectelor specifice asigurării transparenței, consultării și monitorizării activității platformei). | CS/Partener de dezvoltare                                  | Iulie 2024     | 500 |
| 6. Cartografierea și asigurarea/organizarea activității platformelor consultative permanente în cadrul autorităților publice centrale                                                                                                                                                                        | APC/CS                                                     | Decembrie 2023 |     |
| 7. Ateliere de lucru cu persoanele desemnate în cadrul APC pentru organizarea, monitorizarea și raportarea activității platformelor                                                                                                                                                                          | CS/APC/Parteneri OSC                                       | 2023           |     |
| 8. Instituirea și asigurarea activității unui mecanism permanent de dialog între autoritățile publice centrale privind funcționarea Platformelor consultative permanente                                                                                                                                     | CS/APC/Parteneri OSC                                       | 2023-2025      |     |
| 9. Elaborarea ghidului de funcționare a platformelor consultative permanente                                                                                                                                                                                                                                 | CS/APC                                                     | 2023           |     |
| 10. Monitorizarea eficienței activității platformelor consultative permanente ale APC                                                                                                                                                                                                                        | CS/APC                                                     | 2023-2025      |     |
| 11. Ateliere de lucru cu APL privind transparența decizională și implicarea cetățenilor, în procesul de luare a deciziilor la nivel local                                                                                                                                                                    | CALM/CS/Parteneri                                          | 2023-2024      |     |
| Alte informații relevante                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                            |                |     |
| Bugetul angajamentului, pe surse de finanțare identificate                                                                                                                                                                                                                                                   | 1 mil. lei din surse atrase de la partenerii de dezvoltare |                |     |

|                                                                                                                      |                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Domeniul angajamentului <b>Instituții guvernamentale deschise</b>                                                    |                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Denumirea angajamentului <b>Dezvoltarea instrumentelor electronice pentru democrația participativă (e-Democracy)</b> |                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Durata angajamentului: <b>2023-2025</b>                                                                              |                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Instituția responsabilă                                                                                              |                    | <b>Agencia de Guvernare Electronică</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Parteneri                                                                                                            | Autorități publice | Fundației Soros Moldova                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|                                                                                                                      | Societate civilă   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Descrierea problemei                                                                                                 |                    | <p>În Republica Moldova se înregistrează un grad redus de implicare a cetățenilor în luarea deciziilor de interes public și un impact diminuat al petițiilor colective/inițiativelor civice.</p> <p>Conform Indexului coeziunii sociale pentru anii 2019, 2020 și 2021 se atestă rate scăzute ale participării cetățenilor la acțiuni de influențare a procesului decizional și o reticență din partea autorităților de a implica cetățenii în procesele decizionale. Indexul constată un grad redus de participare în activități politice și activități de presiune 0,04 și 0,01 din 1.0 maximum posibil. Aproximativ 7 din 10 cetățeni cunosc despre funcțiile APL și despre atribuțiile acestora de a face publice deciziile sale, însă doar 1 din 10 a participat la activități de consultări publice. În anii 2020 și 2021, interesul față de politică a fost într-o ușoară creștere (de la 0,47 la 0,55 puncte), dar rata de participare practic a stagnat, înregistrând o creștere nesemnificativă de la 0,04 la 0,07.</p> <p>O rată redusă a participării cetățenilor rezultă și din rapoartele anuale privind asigurarea transparenței în procesul decizional de către autoritățile administrației publice. Astfel, din raportul pentru anul 2020, rezultă că din 2112 de recomandări recepționate în privința proiectelor plasate spre consultare pe portalul particip.gov.md, 379 au parvenit direct de la cetățeni, celelalte fiind propuse de către parteneri de dezvoltare, autorități publice, asociații obștești, partide politice, syndicate, patronate etc. În anul 2021 se atestă un nivel și mai redus de activism din partea cetățenilor, din 2167 de recomandări recepționate, doar 50 din totalul de 2356 au fost transmise de către cetățeni. Problema implicării reduse a cetățenilor în procesul de consultare derivă din insuficiența informațiilor disponibile, lipsa instrumentelor de monitorizare a propunerilor oferite și finalitatea acestora, disponibilitatea unor soluții electronice de consultare învechite etc.</p> <p>Totodată, pe parcursul ultimilor ani, o dată cu creșterea ponderii populației cu acces la internet în Republica Moldova, au devenit tot mai populare inițiativele de</p> |

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>petiționare în masă (petiții colective), prin care sute sau mii de oameni se mobilizează și se alătură unei cauze comune. Problema acestor inițiative de activism online ale cetățenilor este că nu există o finalitate sau vreo obligație legală pentru factorii de decizie care să ducă la rezolvarea problemei enunțate în aceste petiții. Spre ex. pe platforma change.org una din cele mai populare soluții pentru e-Petiții, cetățenii Republicii Moldova au lansat câteva zeci de petiții colective cu rate de susținere ce variază de la câteva persoane până la câteva zeci de mii, cum ar fi petiția colectivă privind tragerea la răspundere pentru cruzimea față de animale – 49 323 semnatori, petiția colectivă privind neadmiterea emisiunii obligațiunilor de stat în vederea executării de către Ministerul Finanțelor a obligațiunilor de plată derivate din garanțiile de stat – 8 991 semnatori; petiția colectivă cu privire la organizarea unui referendum referitor la soarta Stadionului Republican – 8 006 semnatori; petiția colectivă în privința susținerii Art-Labyrinth și cultura independentă din Moldova – 2 508 semnatori etc</p> <p>În pofida faptului că există deja o legislație cu privire la petiționarea autorităților, reglementată în Codul Administrativ, acesta nu reglementează expres semnarea și/sau susținerea colectivă a inițiativelor de importanță majoră și nu impune obligații pentru entitățile publice de a întreprinde acțiuni legale în privința subiectelor ce constituie obiectul inițiativelor respective. Chiar dacă anumite inițiative suscită un interes major în rândul populației și obțin o susținere largă, din lipsa unor instrumente facile de ordin tehnic și juridic acestea nu generează careva obligații pentru autorități și există o marjă mare de discreție a acestora de a examina sau nu subiectele propuse. Faptul dat contribuie la descurajarea implicării civice, la cooperarea restrânsă între autorități și cetățeni, la reducerea încrederii cetățenilor în autoritățile publice, ceea ce într-un final are un impact negativ asupra calității procesului decizional și a bunei guvernări a treburilor publice</p> <p>Utilizarea tot mai intensivă a instrumentelor TIC și a rețelelor sociale are un impact semnificativ asupra modului în care cetățenii se pot implica în procesele de luare a deciziilor. Instrumentele digitale crează conexiuni mai puternice între cetățeni și procesul decizional și, prin aceasta, contribuie la reducerea deficitului democratic al statelor.</p> |
|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

| Descrierea angajamentului:        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|-----------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| d) ce presupune angajamentul      | <p>Crearea Platformei e-Democracy care reprezintă o soluție informatică compatibilă cu platforma tehnologică guvernamentală comună (MCloud), din categoria Guvern către Cetățean (G2C) și Guvern către Business (G2B) și este destinată pentru facilitarea proceselor de consultare, comunicare și implicare în procesul decizional al cetățenilor activi și al mediului de afaceri, accelerarea implementării ideilor, a inițiativelor civice și a proiectelor importante din punct de vedere social, precum și pentru depunerea de către cetățeni a petițiilor electronice adresate autorităților și instituțiilor publice din Republica Moldova.</p> <p>Platforma e-Democracy va dispune de instrumente parțial sau complet automatizate care să permită autoservirea electronică a utilizatorilor (persoane fizice și reprezentanți ai persoanelor juridice de drept public sau privat), ceea ce le va permite să acționeze în regim autonom, la distanță, inclusiv de peste hotare, utilizând o identitate electronică, pentru a lansa o inițiativă civică, a participa la un sondaj, a oferi un mesaj de feedback sau a transmite un demers către entități publice, iar acestea din urmă să fie notificate automatizat în privința inițiativelor sau petițiilor ce intră în sfera lor de competență. Totodată, soluția va dispune de funcțional de abonare pentru recepționarea inițiativelor civice lansate și notificare automatizată în vederea asigurării publicității acestora.</p> |
| e) care sunt rezultatele urmărite | <p>Platforma e-Democracy va ajuta:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- cetățenii să participe la procesul de gestionare a unei localități sau a țării, luarea deciziilor și dezvoltarea politicilor publice;</li> <li>- autoritățile să devină mai orientate către cetățeni;</li> <li>- autoritățile să apeleze la inteligența colectivă a cetățenilor încurajând astfel ideile inovatoare pentru modelarea politicilor bazate pe „înțelepciunea mulțimii”;</li> <li>- participarea activă a beneficiarilor de servicii publice în procesul de modernizare a acestora;</li> <li>- participarea prin implicarea cetățenilor și a societății civile dincolo de părțile tipice interesate, inclusiv tinerii;</li> <li>- procesul de învățare atât pentru cetățeni, cât și pentru factorii de decizie printr-un schimb de opinii în timp real asupra conținutului și procesului;</li> <li>- realizarea interactivă, sigură și cu costuri reduse a unor sondaje, consultări sau chiar referendumuri online.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| f) obiectivul major               | Scopul principal al platformei e-Democracy este creșterea participării civice la procesele de luare a deciziilor din                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |

|                                                                                                                                                                                                                                                                            | <p>administrațiile publice, oferind cetățenilor următorul set de servicii digitale ușor de utilizat și convenabil:</p> <p>e-Petition – un serviciu digital care permite depunerea și prelucrarea petițiilor individuale și a inițiativelor civice (petițiilor colective);</p> <p>e-Feedback – un serviciu digital care permite transmiterea și prelucrarea mesajelor de feedback, oferite de cetățeni și companii în legătură cu serviciile publice și procesele administrative;</p> <p>e-Survey – un serviciu digital care permite desfășurarea consultărilor publice sub formă de anchete ca parte a procesului de luare a deciziilor.</p> <p>De asemenea, implementarea platformei e-Democracy va permite sporirea transparenței activității sectorului public, va standardiza procesele de business și documentele aferente acestora, va reduce timpul de interacțiune cu cetățenii și cu mediul de afaceri și va contribui la raționalizarea proceselor de petiționare, colectare a feedback-ului și efectuarea sondajelor.</p> |                 |                           |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|---------------------------|
| Activități măsurabile                                                                                                                                                                                                                                                      | Responsabil AP/Partener                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Durata acțiunii | Costul acțiunii (mii lei) |
| 1. Efectuarea studiului de evaluare a cadrului normativ privind încadrarea platformei e-Democracy în cadrul legal                                                                                                                                                          | MF/AGE                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                 |                           |
| 2. Evaluarea necesității creării și lansării platformei on-line e-Democracy                                                                                                                                                                                                | MF/AGE                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                 |                           |
| 3. Elaborarea și promovarea actului normativ ce reglementează activitatea platformei on-line                                                                                                                                                                               | AGE                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                 |                           |
| 4. Activități de promovare și sporire a atractivității și nivelului de utilizare de către APC și societatea civilă a platformei e-Democracy                                                                                                                                | AGE/Partener de dezvoltare                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                 |                           |
| 5. Dezvoltarea funcționalului platformei e-Democracy, conform necesităților identificate (asigurarea integrării tuturor etapelor de legiferare a actelor, precum și a aspectelor specifice asigurării transparenței, consultării și monitorizării activității platformei). | AGE/Partener de dezvoltare                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                 |                           |

|                                                                                           |                                                                                                                  |  |  |
|-------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
| 6. Atelier de lucru cu persoanele desemnate în cadrul APC privind funcționarea platformei | AGE/APC                                                                                                          |  |  |
| 7. Elaborarea ghidului de funcționare a platformei                                        | AGE                                                                                                              |  |  |
| Alte informații relevante                                                                 |                                                                                                                  |  |  |
| Bugetul angajamentului, pe surse de finanțare identificate                                | costul estimat fiind de aproximativ 3,0 mln. Lei, se va realiza cu suportul financiar al Fundației Soros Moldova |  |  |

|                                                                                   |                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|-----------------------------------------------------------------------------------|--------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Domeniul angajamentului: <b>Instituții guvernamentale deschise</b>                |                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Denumirea angajamentului: <b>Politici corecționale bazate pe evidențe și date</b> |                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Durata angajamentului: <b>2024-2025</b>                                           |                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Instituția responsabilă                                                           |                    | <b>Ministerul Justiției</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Parteneri                                                                         | Autorități publice | Ministerul Afacerilor Interne<br>Biroul Național de Statistica<br>Agenția de Guvernare Electronică                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|                                                                                   | Societate civilă   | A.O. Promo-LEX,<br>Asociația pentru Justiției Penală Participativă (AJPP)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|                                                                                   | Parteneri externi  | PNUD Moldova<br>Secția INL a Ambadadei SUA în Moldova                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Descrierea problemei                                                              |                    | <p>Scopul serviciilor corecționale este garantarea siguranței societății prin reabilitarea și reintegrarea socială a condamnaților. Acest scop poate fi atins doar dacă intervenția statului este eficientă, iar persoanele condamnate învață să fie capabile să ducă un mod de viață independent și cinstit, respectând legea<sup>9</sup>. Atât sistemul penitenciar, cât și sistemul de probațiune lucrează cu persoane ce prezintă variate riscuri, iar intervențiile trebuie să fie de cele mai multe ori prompte și individualizate.</p> <p>În prezent Administrația Națională a Penitenciarelor (ANP), subordonată Ministerului Justiției (MJ) operează cu Registrul persoanelor reținute, arestate și condamnate (SIA RPRAC) importat din Estonia în 2008, instituționalizat în 2013. Acesta reprezintă o bază de date cu dosarele electronice ale deținuților. La moment, datele primare sunt colectate manual, de către angajat/angajați din instituția penitenciară, având la bază documente pe hârtie emise de către instituțiile de stat din domeniul justiției. Ponderea de ocupare a timpului pentru această activitate este de cel puțin 30% din activitatea serviciului de ramură. La nivelul unui penitenciar, circa 43% din efortul angajaților este dedicat raportării și documentării proceselor. Într-o instituție operează 132 Registre pe hârtie ce conțin informații care trebuie introduse și în baza de date. Un proces simplu cum ar fi acordarea unei convorbiri telefonice presupune contrasemnarea cererii persoanei condamnate de către cel puțin 4 servicii (doar în penitenciarul Rusca săptămânal se aplica pentru 1000 semnături pentru asigurarea unui drept garantat de lege)<sup>10</sup>. După 10 ani de funcționare, sistem informațional RPRAC necesită actualizare/înlocuire.</p> |

<sup>9</sup> Ansamblul de reguli minime ale ONU pentru tratamentul deținuților adoptate prin Rezoluția Adunării Generale din 17 decembrie 2015 (Regulile Nelson Mandela), Regula 4.1

<sup>10</sup> Analiza Funcțională și Evaluarea Proceselor în Penitenciarul Rusca, Vilcu N., Burciu N., 2017.

|                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|-----------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                   | <p>Inspectoratul Național de Probațiune (INP) nu dispune de un sistem informațional propriu. Procesele, fluxul documentelor și gestiunea dosarelor se realizează pe hârtie. Consilierii de probațiune introduc date despre subiecții probațiunii în sistemul informațional "Casper" care aparține Ministerului Afacerilor Interne. Sugestiile INP cu privire la crearea unor filtre sau funcții noi, pentru a permite generarea datelor statistice nu au fost până în prezent realizate. INP cu un efectiv-limită de 325 angajați gestionează la zi un număr de circa 9-10 mii subiecți. La moment schimbul de acte cu Instanțele Judecătorești, se efectuează prin intermediul serviciului poștal. Doar Biroul de Probațiune Chișinău în care activează 45 angajați (stoc dosare la zi aproximativ 1600), a gestionat în anul 2022 peste 10 825 documente de intrare și 11 937 documente de ieșire. În lipsa unui sistem informațional sau a unor instrumente digitale de lucru, este dificil de ridicat calitatea serviciilor prestate de probațiune. Evidența și supraveghera persoanelor condamnate prevalează în detrimentul intervențiilor de resocializare.</p>                                                                                      |
| Descrierea angajamentului:        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| d) ce presupune angajamentul      | <p>Recunoscând importanța transformării digitale pentru asigurarea unui management eficace, sigur și transparent în sistemele corecționale, angajamentul presupune crearea pre-condițiilor favorabile pentru introducerea unui sistem electronic de gestionare a dosarelor condamnaților (Ofender Management System) pentru penitenciare și probațiune. Gestionarea electronică a dosarelor condamnaților poate contribui la:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>(a) Respectarea drepturilor omului, prevenirea abuzurilor;</li> <li>(b) Eficientizarea managementului resurselor și a vitezei de procesare a documentelor;</li> <li>(c) Creșterea încrederii cetățenilor în justiției prin faptul că sistemele corecționale vor fi mai transparente și responsabile (accountable).</li> </ul> <p>Astfel acțiunile din prezentul angajament se pliază pe un proiect implementat de către PNUD cu finanțare din partea INL pentru perioada 2024-2026.</p> <p>Obiectul de administrare eficientă și modernă a sectorului justiției este ancorat în Strategia privind asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2022-2025 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acesteia, aprobat prin legea nr. 211/2021.</p> |
| e) care sunt rezultatele urmărite | <p>1. Nivelul digitalizării în justiției crește de la scorul 1 până la scorul 2, conform estimărilor Băncii Mondiale<sup>11</sup>.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |

<sup>11</sup> Pe o scară de la 0 (procesare manuală) la 5 (analize predictive și inteligență artificială), digitalizarea în sectorul justiției este estimată la nivelul 1 (grad scăzut de digitalizare), conform estimărilor experților Băncii Mondiale, 2023 (digital Justice Assessment, phase 1 analysis of AS IS).

|                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                     |                 |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------|-----------------|
|                                                                                                                                                                | 2. Reducerea timpului dedicat introducerii de date primare în penitenciare de la 30% la 20% până la finele anului 2025.<br>3. Numărul registrelor pe hârtie în penitenciare redus în jumătate până la finele anului 2025.<br>4. Raport de analiză și reinginerie a proceselor în probațiune până la finele 2025.<br>5. Plan de monitorizare și evaluare a performanțelor în sistemul corecțional aprobat. |                     |                 |
| f) obiectivul major                                                                                                                                            | Obiectul general este transformarea digitală a sistemelor corecționale pentru o guvernare mai bună a acestor instituții și respectarea drepturilor omului.                                                                                                                                                                                                                                                |                     |                 |
| Activități măsurabile                                                                                                                                          | Responsabil AP/Partener                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Termen de realizare | Costul acțiunii |
| 1. Cartografierea registrelor, identificarea celor care trebuie abrogate cu informație care se dublează                                                        | MJ, ANP și INP în parteneriat cu Promo-lex (pe dimensiunea prevenirii torturii)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Ianuarie 2024       | \$ 10 mii       |
| 2. Cartografierea proceselor în ANP și INP, prioritizarea celor care pot automatizate                                                                          | MJ, ANP și INP în parteneriat cu AJPP (pentru probațiune)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Februarie 2024      | \$150 mii       |
| 3. Definirea indicatorilor de rezultat pentru evaluarea performanțelor în penitenciare și probațiune                                                           | MJ, ANP și INP în parteneriat cu BNS                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Martie 2024         | \$10 mii        |
| 4. Definirea informației ce trebuie să fie interoperabilă cu poliția, procuratura, instanțele                                                                  | MJ cu entitățile subordonate: ANP, INP AAIJ ARIJ în parteneriat cu MAI, PG ș.a.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Mai 2024            | \$5 mii         |
| 5. Conceptualizarea unui mecanism de raportare automatizată către procuratură a cazurilor de violență, leziuni, tentative de suicid, cazuri de decese și suici | MJ și ANP în parteneriat cu PG și Promo-LEX.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Junie 2024          | \$20 mii        |
| 6. Evaluarea proceselor de lucru în probațiune și elaborarea unui raport de analiză business                                                                   | MJ și INP în parteneriat cu AJPP                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Septembrie 2024     | \$50 mii        |
| Alte informații relevante                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                     |                 |
| Bugetul angajamentului, pe surse de finanțare identificate                                                                                                     | \$245 mii                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                     |                 |